

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-10-

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-500 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1682 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 346 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1683“ PROJEKTO TEIKIMO

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2022-06-06 rezoliuciją Nr. S-1676 įgyvendinant Seimo valdybos 2022 m. birželio 2 d. sprendimo Nr. SV-S-540 1.5 papunktį, taip pat vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2022-06-08 rezoliuciją Nr. S-1717 pagal Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. birželio 8 d. sprendimo Nr. SV-S-555 2 punktą, Žemės ūkio ministerijoje parengtas ir pakartotinai teikiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas „Dėl Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1682 ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1683“ (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – Lietuvos Respublikos Seimui pateikti Vyriausybės išvadas dėl Seimo narių Ievos Pakarklytės, Eugenijaus Sabučio, Rimantės Šalaševičiūtės, Morganos Danielės, Orintos Leiputės, Lino Jonausko, Andriaus Vyšniausko, Andriaus Kupčinsko, Tomo Vytauto Raskevičiaus, Mariaus Matijošaičio, Monikos Ošmianskienės registruotų Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 (toliau – GGAĮ) 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1682 ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1683 (toliau – Įstatymų projektai).

I. Sprendžiama problema	<p>Žemės ūkio ministerija teikia Nutarimo projektą, kuriame pateikiamos pastabos ir siūlymai dėl Įstatymų projektų, kurie parengti siekiant užkardyti pasikartojantį žiaurų elgesį su gyvūnais, įvedant draudimą asmenims, kurie buvo patraukti atsakomybėn už žiaurų elgesį su gyvūnais ir iš kurių privalomai buvo konfiskuoti gyvūnai, nedelsiant įsigyti ir laikyti kitus gyvūnus.</p> <p>Pagrindiniai Įstatymų projektų tikslai – mažinti žiauraus elgesio su gyvūnais atvejų skaičių ir stiprinti gyvūnų gerovę bei apsaugą, sukuriant teisinį mechanizmą, įvedant draudimą asmenims, kurie žiauriai elgėsi su gyvūnu, naujai įsigyti ir laikyti kitus gyvūnus ir nustatant administracinę atsakomybę už tokio draudimo pažeidimus. Tokiu būdu siekiama prisidėti prie nelegalių gyvūnų augintinių daugyklų veiklos stabdymo bei fizinių asmenų, pakartotinai žiauriai besielgiančių su gyvūnais, neleistinų veiksmų kontrolės.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti GGAĮ 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1682 (toliau – įstatymo projektas Nr. XIVP-1682), kurio tikslas – siekiant užkardyti pasikartojantį žiaurų elgesį su gyvūnais, įvesti draudimą laikyti gyvūnus asmenims, kurie žiauriai elgėsi su gyvūnais, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus.</p> <p>Nutarimo projektu taip pat siūloma pritarti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1683.</p>
III. Priemonių kaštai	Nėra.
Nauda visuomenei	<p>Priėmus Nutarimo projektą, Seimui būtų pateikta Vyriausybės išvada dėl Įstatymų projektų su siūlymais tikslinti jų nuostatas, kuriuos priėmus būtų galima efektyviau įvykdyti Įstatymų projektais siekiamus tikslus.</p>

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m.

vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, neatliekamas.

Nutarimo projektas Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, neprieštarauja.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas parengtas laikantis valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektas buvo teiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir gavus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas (toliau – Išvada) (TAP-22-1507; TAIS-22-9835(3)), 2022 m. rugsėjo 22 d. buvo organizuotas nuotolinis susijusių institucijų susitikimas Išvadai aptarti. Susitikime dalyvavo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovai; jo metu apsvarstytos Išvadoje nurodytos pastabos ir pasiūlymai Nutarimo projektui. Po susitikimo projektas su minėtomis institucijomis dar buvo papildomai derinamas darbine tvarka ir nuspręsta:

neatsižvelgti į Išvados 4.1 papunktyje nurodytą siūlymą – draudimą laikyti gyvūnus nustatyti ANK ir Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse (toliau – BK) kaip administracinio ir baudžiamojo poveikio priemonę.

Pažymėtina, kad GGAĮ II skirsnio pavadinimas apibrėžia, kad šiame skirsnyje formuluojamos nuostatos dėl gyvūnų laikymo, registravimo, ženklinimo ir gydymo, o to paties skirsnio 6 straipsnyje suformuota nuostata, kas yra gyvūnų laikymas. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad aiškiau ir tikslingiau nustatyti nuostatas dėl draudimo laikyti gyvūnus taikymo GGAĮ 6 straipsnyje.

Laikantis proporcingumo, aiškumo ir sistemiškumo principų ir siekiant sudaryti kuo mažesnę administracinę naštą, nuspręsta, kad tinkamiausias variantas – palikti Nutarimo projekte suformuluotą siūlymą: draudimo laikyti gyvūnus nuostatas įtvirtinti GGAĮ 6 straipsnyje. Jei šių nuostatų nebūtų laikomasi, būtų taikoma ANK projekte Nr. XIVP-1683 siūloma nustatyti administracinė atsakomybė už numatyto draudimo įsigyti ir laikyti gyvūną pažeidimą. Pritarus Nutarimo projekte siūlomam teisiniui reguliavimui, draudimas įsigyti ir laikyti gyvūną įsigaliojūt automatiškai po to, kai asmuo nubaudžiamas už atitinkamų administracinių nusižengimų padarymą ar nuteisiamas už atitinkamą nusikalstamą veiką ir iš jo konfiskuojami visi gyvūnai. Toks teisinis reguliavimas nesukurtų perteklinių teisinių procesų ir apsaugotų nuo galimų naujų pažeidimų. Be to, nuostatos dėl draudimo laikyti gyvūnus būtų suformuluotos specialaus teisės akto, susijusio su

gyvūnų gerove ir apsauga konkrečiame straipsnyje, apibrėžiančiame gyvūnų laikymą, kas užtikrintų teisinį aiškumą ir nuoseklumą.

Taip pat pažymėtina, kad siūlomi numatyti draudimai yra individualizuojami pagal teisės pažeidimų sunkumą (t. y. už pavojingiausio teisės pažeidimo, t. y. nusikaltimo įvykdymą numatomas draudimas – 3 metai; už labiau pavojingus administracinius nusižengimus – 2 metai ir atitinkamai už mažiau pavojingus administracinius nusižengimus – 1 metai). Toks reguliavimo modelis atitinka ir Konstitucinio Teismo praktiką. Pavyzdžiui, Konstitucinis Teismas 2021 m. balandžio 14 d. nutarime Nr. KT58-A-N4/2021 sprendė klausimą dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto (kuriuo draudžiama neapibrėžtą laiką tapti ir būti vidaus tarnybos pareigūnu asmeniui, kuris nuteistas už tyčinį, *inter alia* nesunkų, nusikaltimą, teistumui išnykus ar jį panaikinus) atitikties Konstitucijos nuostatoms. Šiame nutarime Konstitucinis Teismas išaiškino, kad *nustatant stojimo į valstybės tarnybą reikalavimą nebūti teistam už tam tikrus nusikaltimus, turi būti atsižvelgiama į nusikaltimų pavojingumą, todėl neterminuotas draudimas stoti į valstybės tarnybą gali būti nustatytas tik asmenims, padariusiems itin pavojingus nusikaltimus*. Iš pateiktų išaiškinimų matyti, kad Konstitucinis Teismas iš esmės patvirtina draudimų (be kita ko, net neterminuotų), kurie nustatyti atsižvelgiant į teisės pažeidimo sunkumo kategoriją, teisėtumą. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad siūlomi įtvirtinti mechanizmai atitiktų konstitucinį proporcingumo principą.

Atkreiptinas dėmesys, kad siekiant išvengti nesusipratimų, kai asmeniui automatiškai pritaikyta priemonė – draudimas laikyti gyvūnus, o asmuo kels pretenzijas, kad apie pritaikytą poveikio priemonę nebuvo informuotas, nuspręsta GGAĮ 6 straipsnį papildyti nuostata dėl tokio asmens informavimo apie draudimą laikyti gyvūnus;

neatsižvelgti į Išvados 4.2 papunktyje nurodytą siūlymą – nustatyti draudimą laikyti gyvūnus ANK kaip administracinio poveikio priemonę, atitinkamai papildant ANK 27 straipsnio 1 dalyje nustatytą administracinio poveikio priemonių sąrašą, šios priemonės turinį apibrėžiant naujame ANK 31² straipsnyje, o jos vykdymą nustatant naujame ANK 694 straipsnyje; taip pat papildant ANK 225 straipsnį, jame nustatant administracinę atsakomybę už vengimą vykdyti šią administracinio poveikio priemonę.

Draudimas laikyti gyvūnus laikytinas draudimu, taikytinu labai specifinėje srityje ir tik esant išskirtiniams atvejams. ANK įtvirtintos administracinio poveikio priemonės turi platesnį taikymo ratą. Atsižvelgus į tai, manytina, kad specifinę poveikio priemonę, kuri būtų taikoma išskirtinai viename ANK straipsnyje nustatytų administracinių nusižengimų atžvilgiu, ypač, kai tokie patys tikslai būtų pasiekti pakeičiant GGAĮ, t. y. specialųjį įstatymą, reguliuojantį gyvūnų gerovės klausimus, netikslinga įtvirtinti ANK. Be to, pažymėtina, kad ANK, kaip, beje, ir BK, yra įtvirtinta

vienintelė nuosavybės teisės apribojanti administracinio (BK – baudžiamojo) poveikio priemonė – konfiskavimas, todėl siūlymas numatyti vien tik draudimą laikyti konkrečius objektus (gyvūnus) yra nepagrįstas ir sistemiškai nederantis su kodeksuose įtvirtintu teisiniu reguliavimu;

neatsižvelgti į Išvados 4.3 papunktį dėl ANK 346 straipsnio papildymo nauja norma, kurioje būtų tiksliai nustatyta, už kokio pobūdžio šiame straipsnyje nustatytus administracinius nusižengimus gali būti taikoma administracinio poveikio priemonė – draudimas laikyti gyvūnus.

Nėra tikslinga šiame ANK straipsnyje išdėstyti visus atvejus, kada būtų taikomas draudimas laikyti gyvūnus. ANK 346 straipsnio 16, 17, 18, 19 dalyse įtvirtinta administracinė atsakomybė už žiaurų elgesį su gyvūnais ir to paties straipsnio 20 dalyje nustatyta, kad už šiuos administracinius nusižengimus privaloma skirti gyvūnų konfiskavimą. GGAĮ papildžius Nutarimo projekte siūlomomis nuostatomis, t. y. nustačius, kad asmuo, baustas už išvardytų administracinių nusižengimų padarymą, kai iš jo buvo konfiskuoti visi gyvūnai, tam tikrą laiką negali būti gyvūno laikytoju, automatiškai netektų teisės įgyti ar laikyti gyvūną;

neatsižvelgti į Išvados 4.4 papunkčio draudimą laikyti gyvūnu kaip baudžiamojo poveikio priemonę nustatyti BK, atitinkamomis teisės normomis papildant BK IX skyrių „Baudžiamojo poveikio priemonės ir jų skyrimas“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. lapkričio 18 d. nutarime Nr. 1303 „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5147 ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 310 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5148“ konstatavo, kad „specialūs draudimai, kuriuos siūloma įtvirtinti labai specifinėje srityje esant išskirtiniams atvejams, įvertinus jų turinį ir paskirtį, turėtų būti reglamentuojami specialiais, atitinkamą sritį reguliuojančiais įstatymais, o ne baudžiamuoju įstatymu“. Remiantis šiame Vyriausybės nutarime išdėstytais argumentais, nuspręsta Nutarimo projekte nesiūlyti pildyti BK nuostatomis, susijusiomis su draudimu laikyti gyvūnus.

Nutarimo projektas skelbiamas TAIS.

Nutarimo projektą parengė Žemės ūkio ministerijos Tvarios žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento (direktorius Saulius Jasius, tel. (8 5) 239 1146) Gyvulininkystės ir gyvūnų gerovės skyriaus (vedėjas Arūnas Šileika, tel. (8 5) 239 1240) vyriausiasis specialistas Arūnas Raila, tel. (8 5) 239 1132.

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 4 lapai.

Ministras

Kęstutis Navickas

Arūnas Raila, tel. (8 5) 239 1132, el. p. arunas.raila@zum.lt